

Univerzitet u Beogradu – Građevinski fakultet
www.grf.bg.ac.rs

Studijski program: **GRAĐEVINARSTVO**
Modul: **ZAJEDNIČKE OSNOVE**
Godina/Semestar: **1 godina / 1 semestar**

Naziv predmeta (šifra): **GEODEZIJA (B2O1G)**
Nastavnik: **Branislav Bajat**

Naslov predavanja: **Nivelman**
Datum : 04.11.2022.

Beograd, 2022.

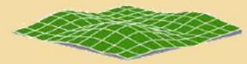
Sva autorska prava autora prezentacije i/ili video snimaka su zaštićena. Snimak ili prezentacija se mogu koristiti samo za nastavu na daljinu studenta Građevinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu u školskoj 2022/2023 i ne mogu se koristiti za druge svrhe bez pismene saglasnosti autora materijala.

Nivelman-definicija

- Određivanje vertikalnih odstojanja - visina na terenu i obrada tih podataka u birou naziva se **nivelman**.
- Za našu zemlju nulta nivovska površ je uzeta površina koja aproksimira površinu Jadranskog mora, pri njegovom srednjem vodostaju.
- Vertikalna odstojanja od nulte površi se nazivaju **apsolutne** ili **nadmorske** visine.
- Vertikalna odstojanja od druge proizvoljno izabrane površine nazivaju se **relativne** visine.

Nivelman- vrste

- geometrijski,
- trigonometrijski,
- aerofotogrametrijski,
- hidrostatski,
- barometrijski,
- GPS.

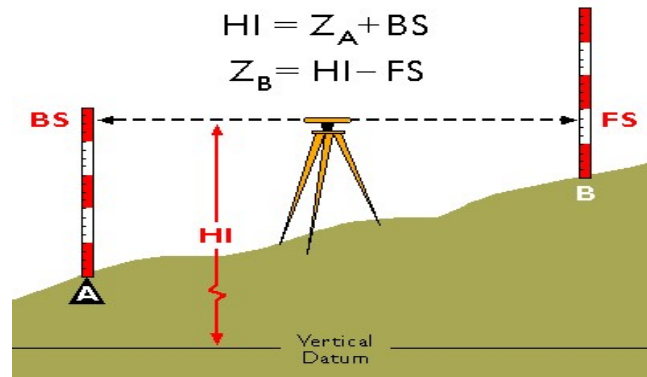
3

Nivelir-inst. za geometrijski nivelman

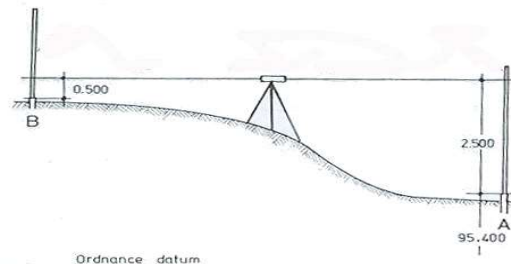
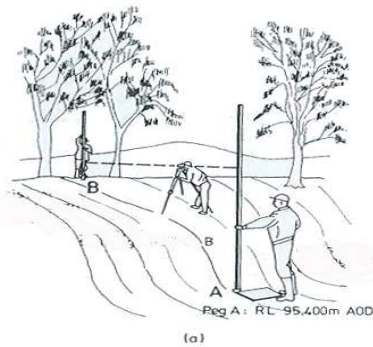
4

Nivelir-inst. za geometrijski nivelman

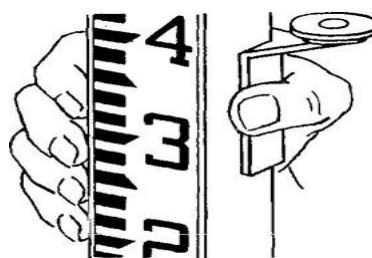
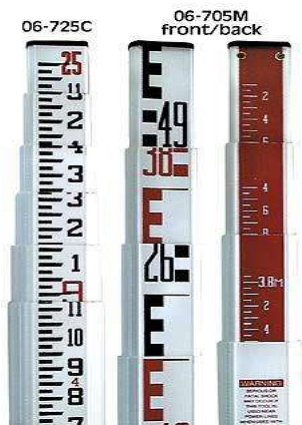
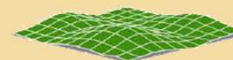
5

Nivelanje

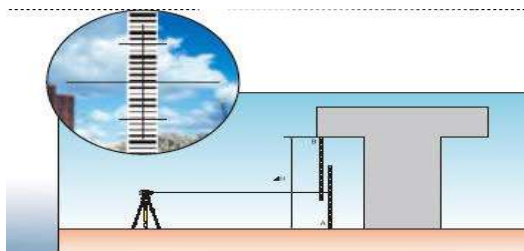
6

Nivelmanske letve

7

Digitalni nivelir

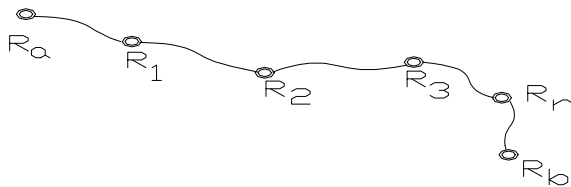
Geometrijski nivelman

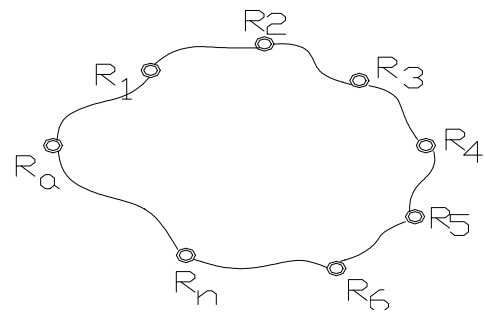
- Nivelman visoke tačnosti,
- Precizni nivelman,
- Tehnički nivelman povećane tačnosti,
- Tehnički nivelman sa greškom do 8mm/km.

9

Nivelmanski vlak

Umetnuti

Zatvoreni

10

Reperi

SAVEZNA GEODETSKA UPRAVA

Nivelmanski obrazac br.8

Strana .....

Broj repere S.Republika K.Opština Datum postav.	OPIS POLOŽAJA REPERA	Kako je obeležen reper	PRIMEDEA
846 <i>Klosterhut</i> 3. 6. 1904.			Repar je postavljen na zidovima crkve u Klosterhutu
847 <i>Klosterhut</i> 3. 6. 1904.			Repar je postavljen na zidovima crkve u Klosterhutu
84 <i>Klosterhut</i> 10. 7. 1904.			Repar je postavljen na zidovima crkve u Klosterhutu

20 cm

11

Reperi rekognosciranje

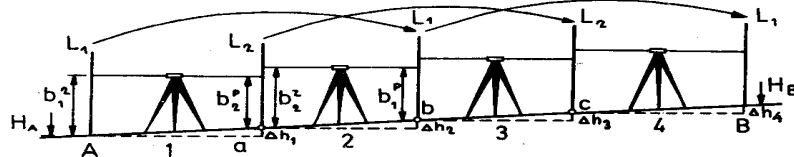
- Mogućnost postavljanja letve,
- Vlak treba voditi preko stabilnog i čvrstog zemljišta,
- Vlak treba da bude određene dužine,
- Vlak voditi istom stranom saobraćajnice,
- Izbegavati dugačke vlakove zbog mogućnosti nagomilavanja sistematskih grešaka,
- Repere postavljati u stabilne i čvrste objekte,
- Izbegavati lokacije podložne uništenju.

Generalni nivelman

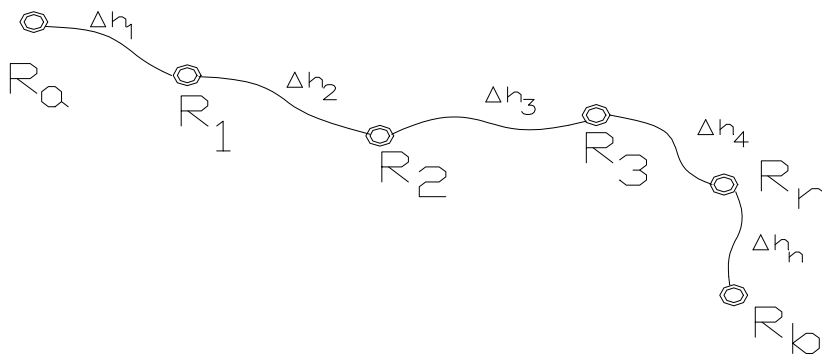
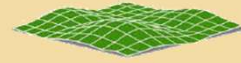
- Određivanje visinskih razlika između repera, metodom geometrijskog nivelanja horizontalnom vizurom.

$$\Delta h_{A-B} = \Delta h_{A-1} + \Delta h_{1-2} + \Delta h_{2-3} + \dots + \Delta h_{n-B} = [\Delta h_i]_{i=1}^n$$

13

Izravanje nivelmanskog vlaka između dva repera

$$\sum \Delta h_i = H_{R_b} - H_{R_a}$$

$$f\Delta h = (H_{R_b} - H_{R_a}) - \sum \Delta h_i$$

$$v\Delta h_i = \frac{\pm f\Delta h}{\sum d_i} \cdot d_i$$

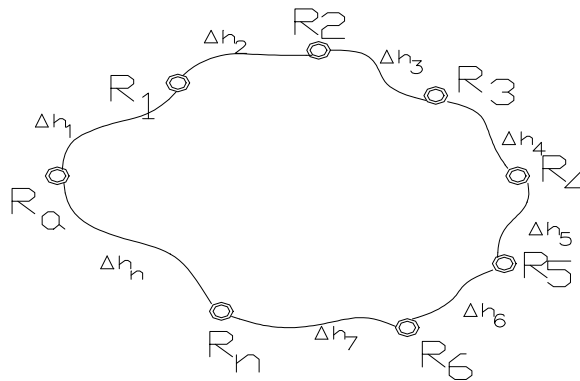
$$\sum v\Delta h_i = f\Delta h$$

$$\Delta h'_i = \Delta h_i + v\Delta h_i$$

$$\sum \Delta h'_i = H_{R_b} - H_{R_a}$$

14

Izravnanje zatvorenog nivelnanskog vlaka

$$[\Delta h_i]_{i=1}^n = 0$$

$$0 - [\Delta h_i]_{i=1}^n = f \Delta h$$

15

Detaljni nivelman

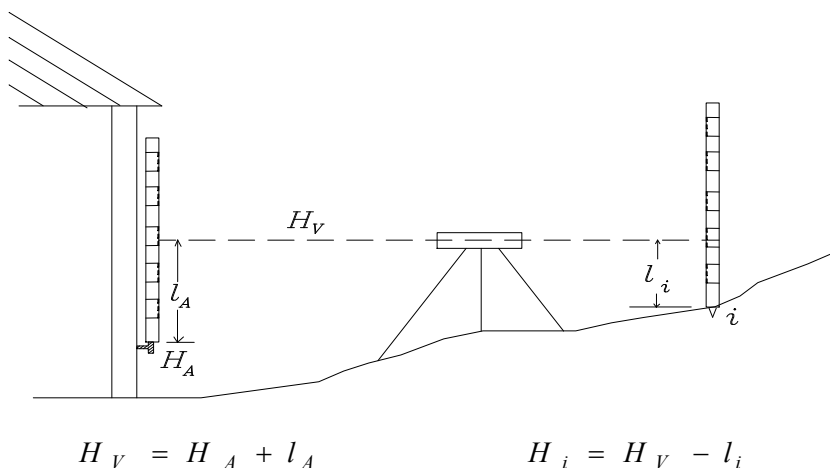
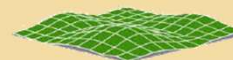

- Određuju se visine niza tačaka koje u vertikalnom smislu karakterišu određenu površinu
- Podela:
  - Površinski,
  - Linijski.

16

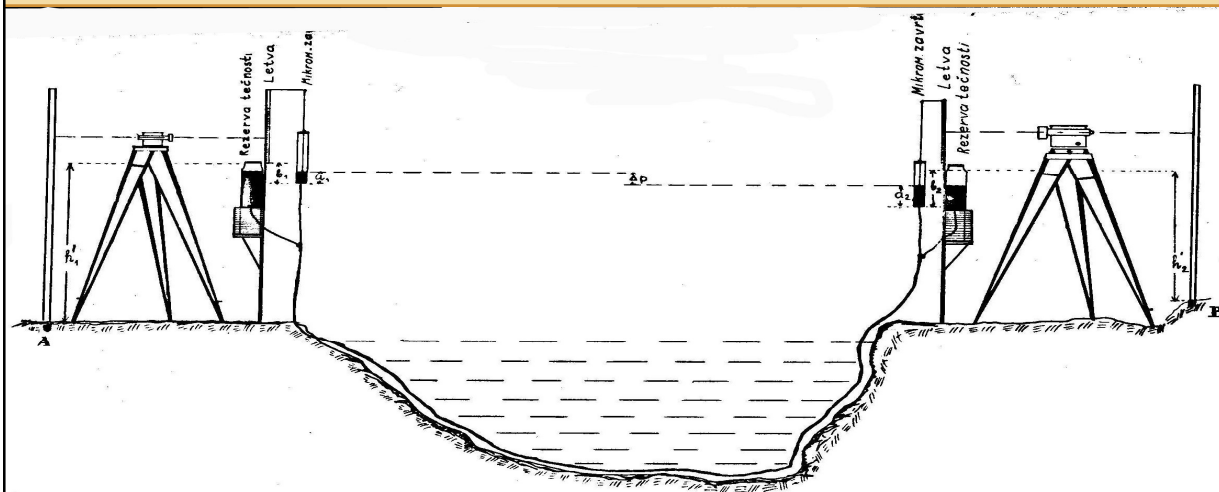
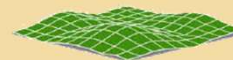

Računanje kota tačka u detaljnom nivelmanu

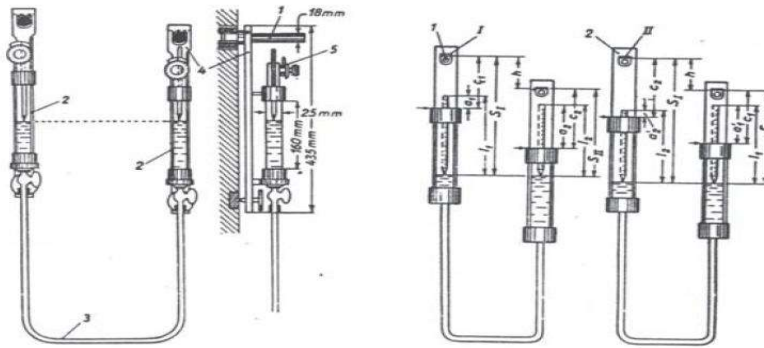
17

Hidrostatički nivelman

18

Hidrostatski nivelman

19

Barometrijski nivelman

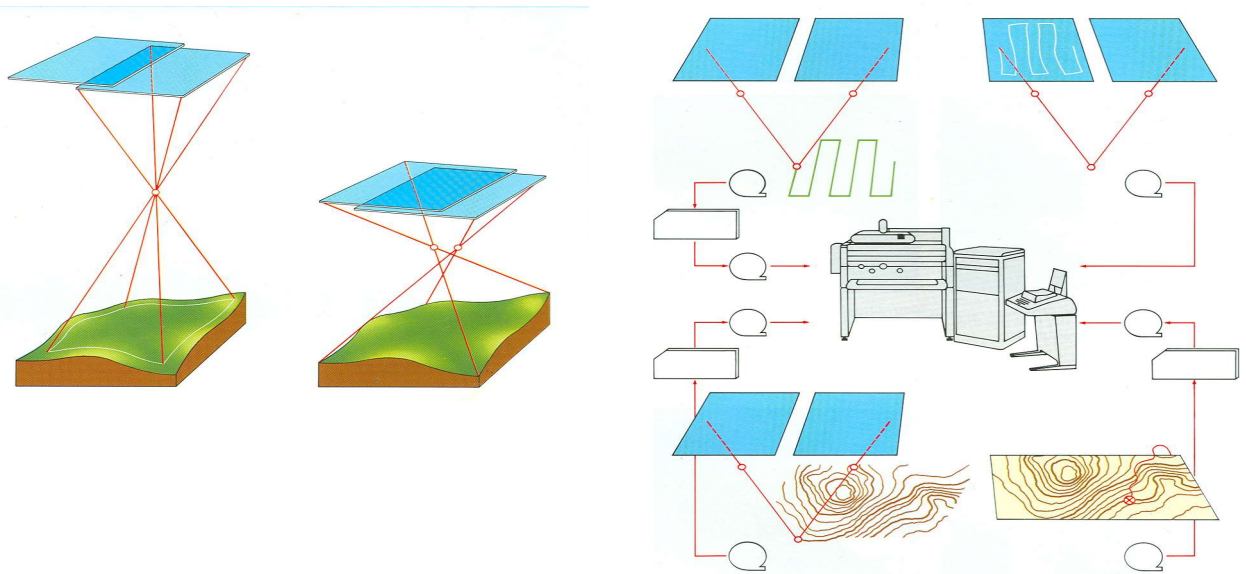

Sa povećanjem nadmorske visine opada vazdušni pritisak.

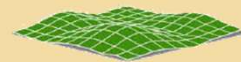
Za merenje se koristi aneroid barometar sa izbaždarenom metarskom skalom.

20

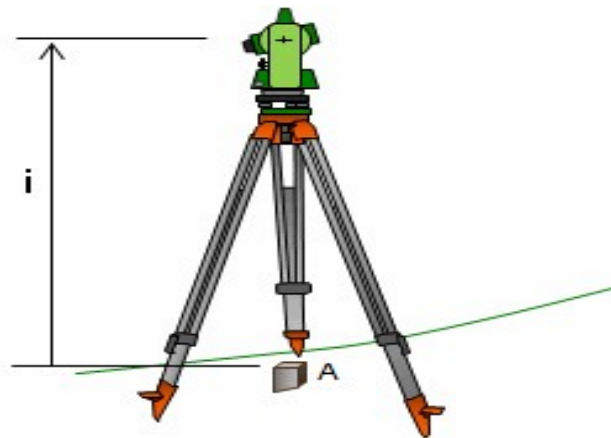
Aerofotogrametrijski

Trigonometrijski nivelman

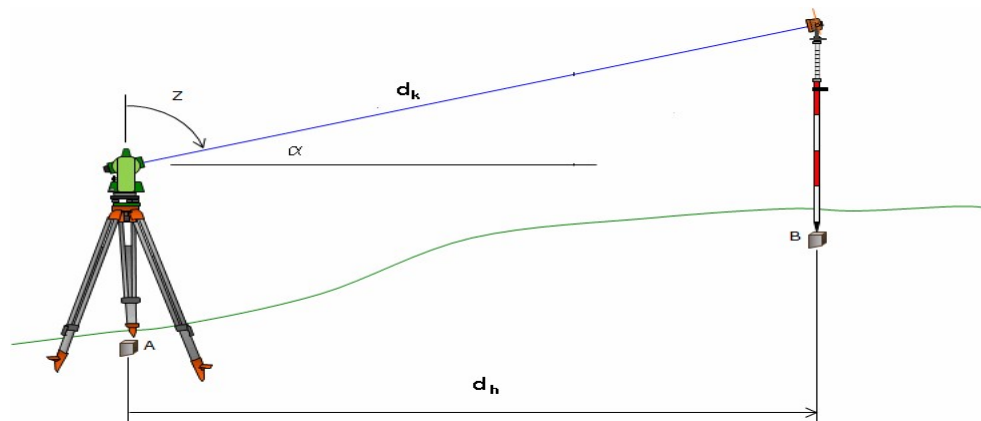

Trigonometrijski nivelman

23

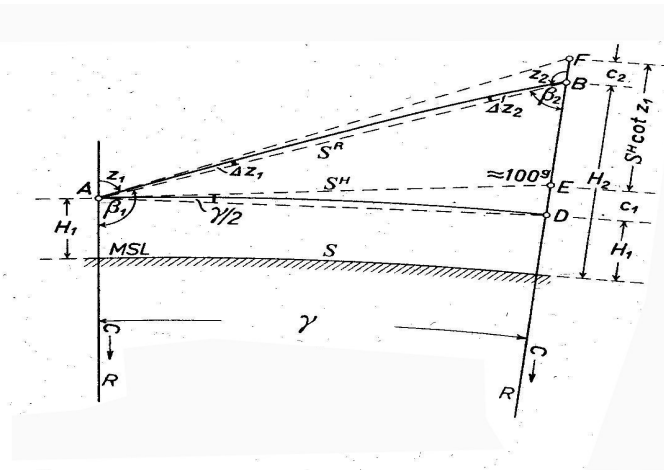
Trigonometrijski nivelman

24

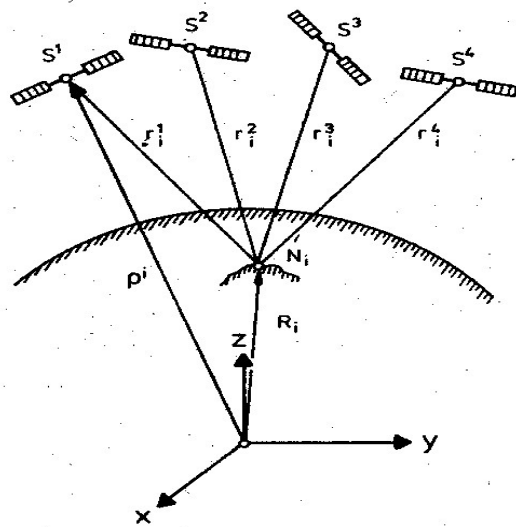
Refrakcija i zakrivljenost

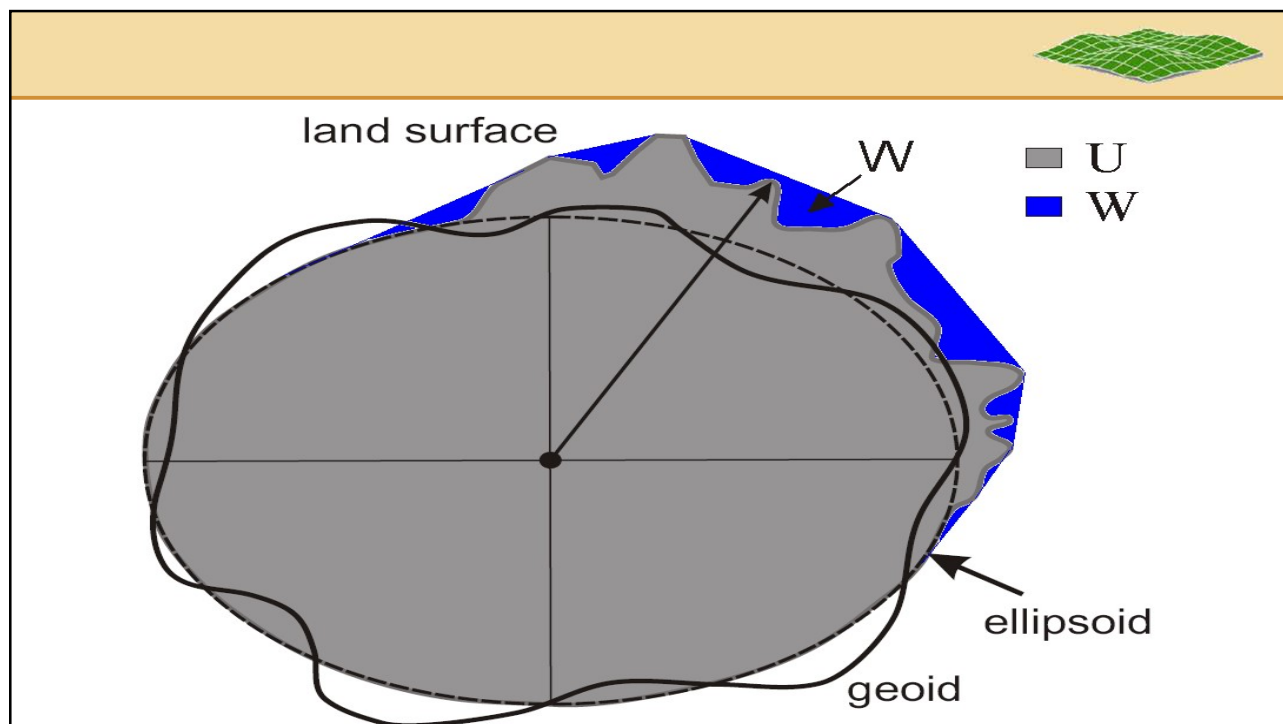
$$\begin{aligned}\Delta H &= GB = GF + FE + EH - HD - DB \\ &= h_i + c + \Delta h - r - h_i \\ &= \Delta h + h_i - h_i + (c - r)\end{aligned}$$

27

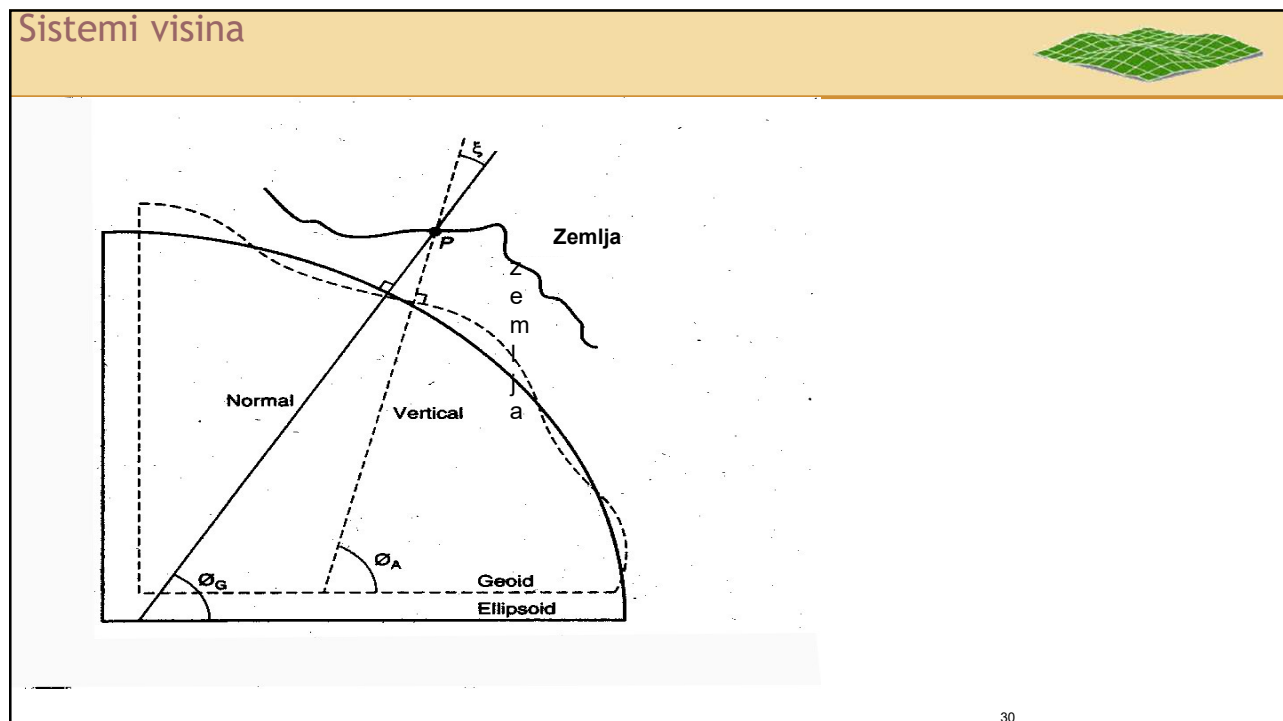
GPS (Global Positioning System)

28

Sistemi visina

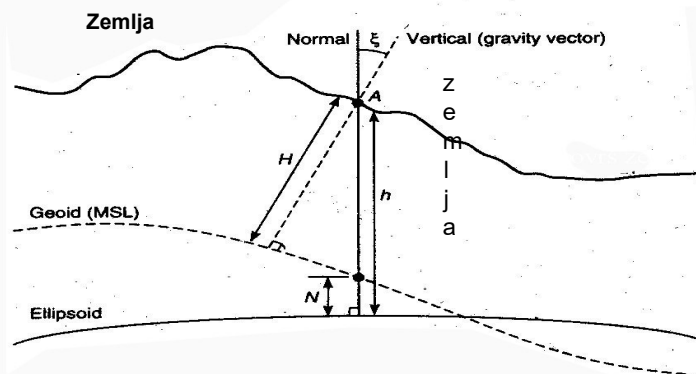

Mareograf

Sistemi visina

H – ortometrijska visina

h – elipsoidna visina

N – geoidna visina

$$h = N + H \cdot \cos \xi$$

$$\xi \leq 60, \cos \xi \approx 1$$

$$h = N + H$$